

# **ПРИЛОЖЕНИЕ**

## **КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ КЪМ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ - БЪЛГАРИЯ -**

### **ДОКУМЕНТ, ПРЕДОСТАВЕН ОТ РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

#### **Допълнителна информация към Преговорната позиция по глава 6 - Политика на конкуренция**

Като се позовава на Общата позиция на ЕС (CONF-9 /03), България предоставя Допълнителна информация за сближаването на законодателството и неговото приложение в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на конкуренцията.

България декларира, че приема изцяло *acquis* по глава 6 “Политика на конкуренция” до 31.12 2003г.

#### **Антитръст**

##### **Сближаване на законодателството**

Измененията и допълненията в Закона за защита на конкуренцията от 1998 г. са в сила от 4.02.2003 г. КЗК, на която е възложено изпълнението на закона, прави преглед на практиката по приложението на ЗЗК.

Въз основа на този анализ ще бъдат направени понататъшни промени в ЗЗК. Те ще отразят практиката на КЗК по приложението на закона, препоръките на Европейската комисия за прецизиране на някои от текстовете на закона, развитието на *acquis*, както и подготовката за приложението на Регламент №1 от 2003г.

България продължи процеса на сближаване на вторичното законодателство с *acquis* и по конкретно- с политиката на ЕС в областта на хоризонталните споразумения.

На 8.07.2003 Комисията за защита на конкуренцията прие две решения- № 118 и № 119, които транспонират Регламент (ЕС) 2658/2000 за споразуменията за специализация, Регламент 2659/2000 за споразуменията за изследване и развитие и Указанията на комисията във връзка с прилагането на регламентите. Решения

№118 и №119 са обнародвани в ДВ, бр.70 от 2003 г. и са преведени на английски език.

България потвърждава заявеното в позиция CONF –BG 5/03, че при постановяване на индивидуални решения следва политиката на Общността за групово освобождаване.

Acquis за групово освобождаване се превежда на български език съевременно и се включва в интернет страницата на КЗК, като се оповестява, че при постановяване на решения за индивидуално освобождаване, КЗК изхожда от тези правила.

### **Административен капацитет**

По силата на сега действащия ЗЗК, изборът на състав на Комисията за защита на конкуренцията е правомощие на парламента. Законът за защита на конкуренцията от 1998 г. предвиждаше състав от 11 члена, избирани и освобождавани от парламента за срок от 5 години. Съставът се формираше в два етапа. Първият - избор на председател на комисията, а вторият- гласуване на членове, по предложение на председателя.

С измененията на Закона за защита на конкуренцията, в сила от 4.02.2003 г., числеността на КЗК беше намалена от 11 на 7. Същевременно, отпадна разпоредбата, която даваше право на председателя да издига кандидатурите за членове. Това е правомощие на самите депутати.

Въз основа на новата процедура, регламентирана в закона, на 3.10.2003 г. Парламентът избра нов състав на КЗК. Процедурата на избор гарантира независимост, приемственост и висок професионализъм на новия състав. Преди обсъждането и гласуването в пленарна зала, за първи път от 1991 г.насам, парламентарната икономическа комисия изслуша кандидатите. Зададени бяха въпроси относно виждането им за ролята и приоритетите на националния орган за защита на конкуренцията. Целта на предварителното обсъждане беше да се подберат кандидати с високи професионални качества и визия за бъдещата дейност на комисията. С новия избор беше постигната и приемственост, тъй като 3-ма от членовете са членове на предишния състав, другите трима-макар и нови, са с голям професионален опит на експерти в КЗК. Председателят на комисията, до избора му, е бил председател на Надзорния съвет на Агенцията за приватизация, а преди това адвокат- с опит и в казуси по конкуренция. Четирима от членовете на комисията са юристи, а трима- икономисти.

При следващо изменение на ЗЗК българската страна ще усъвършенства качеството на процедурата за избор, за да я приведе в съответствие с най-добрите международни образци.

Продължава усъвършенстването на експертните знания на служителите от КЗК. За да се осигури непрекъснатост на процеса на обучение, след приключване на дейностите по проект ФАР 1999 “Усъвършенстване на административния капацитет за приемане достиженията на правото на ЕС в областта на конкуренцията”, КЗК подготви проект “Twinning light”. Целта на проекта е да отговори на неотложните нужди на КЗК за обучение, по приложението на новите правомощия на комисията с последните изменения в ЗЗК и по-конкретно за провеждане на проверки на място.

За подготовката на България за пряко приложение на *acquis* след присъединяването към ЕС, КЗК разработи и представи нов проект ФАР 2004-2006 - “Подготовка на КЗК за пряко приложение на *acquis* в областта на конкуренцията и за съвместна работа с ЕК”. Очаква се Финансовия меморандум да се подпише през декември 2004 г. Целта на проекта е, да се продължи обучението както на състава на КЗК, така и на съдиите на едно по-високо ниво. В резултат на изпълнението на проекта, КЗК и Върховният административен съд ще бъдат способни пряко да прилагат *acquis* в областта на антитръста на основата на новия процедурен Регламент № 1 от 2003 г.

Форма за усъвършенстване на експертните знания, използвана ежедневно, е вътрешното обучение осъществявано в рамките на работните групи, които извършват съответното проучване или разследване. Съставът на групите в КЗК се определя така, че да включва, както служители с опит, така и такива с по-малко опит. Целта е в работната група опитните експерти да предават придобитите при предишни обучения и в практиката знания на своите колеги. Съществува и практика в дирекциите да се обсъждат по-сложни казуси.

Неизменна част от обсъжданията, е привеждането на примери от практиката на ЕК и на Европейския Съд по аналогични случаи. Освен това се поддържат контакти с експерти на ЕК, от които се иска съдействие по конкретни случаи от практиката на КЗК.

### **Правоприлагане**

КЗК съсредоточи дейността си преди всичко върху приложението на антитръстовите правила, за сметка на казусите за нелоялна конкуренция.

За да осъществи този приоритет, на 28.10.03г Комисията прие нов Устройствен правилник, който утвърди нова управленска структура. В нея са отразени напълно препоръките на експертите от ЕС, направени в рамките на приключилия проект ФАР 1999. Основната част от експертите са съсредоточени в дирекция “Антитръст”, която прави проучвания и разследвания по чл. 9 ЗЗК (чл.81ДЕО) и чл. 18 ( чл.82ДЕО). Това допринася за една по-голяма специализация на експертите по отделните дялове на закона.

КЗК предостави на ЕК подробна информация относно правоприлагането в областта на антитръста за 2003 г.- таблица за всички постановени решения с основна информация по тях, обобщаваща таблица за годината, както и анотации на някои от постановените решения. От нея е видно, че в последните месеци има чувствителна промяна в съотношението между двата вида казуси. Така, от всички постановени през 2003 г. 64 бр. решения, само в периода 1.10.2003-20.12.2003 г. са приети 19 бр. в областта на антитръста и концентрациите. Факт е, че решенията на КЗК, свързани с нелоялна конкуренция отново формират по-голямата част от решенията, приети през 2003г. В последните месеци обаче има значително изменение в съотношението между двата вида казуси. Така за периода 01.10.03г.- 20.12.03г. са постановени 20 решения за нелоялна конкуренция и 19- в областта на антитръста.

В допълнение, в шест от решенията по антитръст КЗК наложи високи имуществени санкции за сериозни нарушения на правилата на конкуренцията: 4 - за злоупотреба с господстващо положение; 2 -за забранени споразумения.

България следва по- възпираща санкционна политика като поставя акцент на предотвратяването на сериозните ограничения на конкуренцията. Показател за това е статистиката за периода 1.10.2003- 20.12.2003 г. От общо 19 –те решени казуси (антитръст и концентрации), 5 са за злоупотреба с господстващо положение, а 3 – за забранени споразумения. При това, в 4 от 5-те случая на разследване за злоупотреба, КЗК е установила нарушение и е наложила имуществена санкция. В 2 от 3-те случая по чл.9 заключението отново е, че е налице забранено споразумение по смисъла на закона.

Коренна промяна има и в размера на санкциите, които налага Комисията. Докато през 2002 г. общият размер на наложените имуществени санкции е едва 13 500 евро (наложени с 5 решения за злоупотреба с господстващо положение), през 2003 г. – общата сума на санкциите е 393 000 евро ( наложени с 12 решения: 10 за злоупотреба и 2 – за забранени споразумения, от които 325500 евро са по решения приети за времето от 1.10.2003- 20.12.2003 г. Комисията проявява и много по-голяма строгост към отделните нарушители. За сравнение може да се посочи, че докато за 2002 г. най-високата санкция е 2500 евро, за периода 1.01.2003- 30.09.2003 г.- 25 000 евро, а за 1.10.2003- 20.12.2003 г.- 40 000 евро.

За да оповести целта на санкционната си политика, а именно справедливо наказване на нарушителите и възпиране на останалите предприятия и физически лица от нарушаване на закона, както и за да обяви критериите от които изхожда при индивидуализация на наказанията, КЗК разработи проект на специална Методика. С нея ще се постигне по-голяма прозрачност и обективност в дейността по наказването.

Охраната на конкуренцията е съществена част от дейността на КЗК. Тя обаче, в немалка степен зависи от това доколко Комисията може да влияе на законодателния процес. За да гарантира участието на КЗК при изготвянето на проекти на нормативни актове, по предложение на председателя на КЗК, главният секретар на МС, уведоми всички министри и ръководители на ведомства, че материали, които касаят дейността и компетенциите на Комисията, няма да бъдат разглеждани от МС и ще бъдат връщани на вносителя им, ако не са съгласувани с комисията.

### **Издигане на познанието за законодателството и практиката в областта на антигръста**

Популяризирането на законодателството и практиката в областта на конкуренцията е другият приоритет за КЗК. В КЗК беше изграден пресцентър, в резултат на дейността на който само за периода 1.10.2003-20.01.2004 г. в пресата бяха публикувани над 320 съобщения и коментари, свързани с работата на КЗК. Организиран бяха и две пресконференции- едната за представяне на новия състав на КЗК и приоритетите, които следва, а другата- в началото на 2004 г., за отчитане на постигнатото през 2003 г.

В края на м. октомври КЗК изготви списък на институции, бизнес организации, регулаторни органи, с които желае да установи сътрудничество. Проведени бяха срещи и подписани споразумения за сътрудничество с: Държавната комисия за енергийно регулиране; Комисията за финансов надзор; Съюза на работодателите, Главна данъчна дирекция, Комисия за регулиране на съобщенията, Агенция за след приватизационен контрол, както и с Националния статистически институт. КЗК установи контакти и с Българската стопанска камара, Българската търговско-промишлена палата, Съюза за стопанска инициатива, Агенцията за приватизация и др.

### **Държавни помощи**

#### **Законодателство**

На 23.07.2003 МС прие нов Правилник за прилагане на Закона за държавните помощи. ЕК изготви и предостави на България подробен коментар по някои от разпоредбите, които се нуждаят от изменение или допълнение. Основно,

бележките на ЕК са свързани със степента на хармонизиране на правилата за държавните помощи за: оперативна помощ, предоставяне за защита и опазване на околната среда; оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднение и регионалната помощ за големи инвестиционни проекти.

България се съобрази с препоръките и вече работи по проект за изменение и допълнение на правилника. Изготвянето на проекта се извършва от междуведомствена група формирана в рамките на проект ФАР BG 0201.08 ( BG 02/IB-FI 03), съставена от представители на Министерството на финансите, КЗК, Министерството на икономиката, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на околната среда и водите. Проектът се изготвя с помощта на експерти от Великобритания, от ДТИ- тунинг партньор по проекта. Предвижда се правилникът да бъде приет от МС най-късно до 30.09.2004 г., като в него бъде транспонирано действащото *acquis*.

### **Регионална карта**

Предстоящо е приемането на Решение на Комитета за асоцииране България-Европейски съюз по предложената от България регионална карта за държавните помощи.

Съгласно проекта цялата територия на България ще се разглежда като област, идентична на областите на Общността, описани в чл. 87, ал.3, б.А от ДЕО, в която е допустима регионална помощ.

Най-високият допустим интензитет на регионална помощ, приложим на цялата територия на страната, е ограничен до 50% от нетния еквивалент на помощта.

Този максимален праг на допустимият интензитет може да бъде увеличен с 15 % брутен еквивалент на помощ, предоставена на малки и средни предприятия.

Те ще представляват горните граници, които се прилагат спрямо общия размер на помощта, когато се предоставя помощ по няколко регионални схеми, независимо дали тя идва от местни регионални, национални източници или източници на Общността.

### **Административен капацитет**

България полага понататъшни усилия за усъвършенстване на административния капацитет за да осигури правилно прилагане на *acquis*.

Българската страна предостави информация в документа CONF-BG-5/03 за проведените в рамките на проект ФАР 1999 “Укрепване на административния капацитет за приемане на *acquis* в областта на държавните помощи и подобряване на системата за наблюдение и контрол на държавните помощи” обучения и стажове в страни-членки на ЕС. България желае да предостави

следната нова информация за дейности, свързани с повишаване на квалификацията на специалистите от КЗК, МФ и другите институции.

Процесът на обучение продължи и след приключването на проекта ФАР 1999. През 2003 г. петима служители на КЗК участваха обучение по държавните помощи, организирано със съдействието на ТАІЕХ.

През м. ноември 2003 г. започна осъществяването на проект ФАР 2002- BG 02/ІВ-ІІ 03 “Укрепване на административния капацитет за прилагане на *acquis* и усъвършенстване на системата за наблюдение и контрол на държавните помощи” между ДТІ-Великобритания, от една страна и Министерството на финансите и Комисията за защита на конкуренцията- от друга. Проектът включва 4 компонента - превенция, правоприлагане, обмен на информация, човешки ресурси и управление на обучението. Предстои задълбочено специализирано обучение и консултантска помощ по наблюдението на държавните помощи, *ex ante* оценка на новите помощи, оценката на съществуващите помощи, незаконната помощ, както и във връзка с разглеждане на оплаквания за предоставена държавна помощ.

Изпълнението на част от дейностите по проекта вече започна. През м. декември 2003 г. се състоя първата среща на междуведомствена работна група, създадена в рамките на проекта. Освен представители на МФ и КЗК в нея са включени и експерти от МРРБ, МЗГ, МИ, Агенцията за малки и средни предприятия. В срещата участва и експерт от ДТІ, който ще предоставя консултации във връзка с хармонизирането на законодателството. Решено беше на основата на тази работна група да се създадат подгрупи, които да подготвят конкретни предложения за сближаване с *acquis* на националната правна уредба за държавните помощи в областта на данъчното законодателство, насърчаването на инвестициите, малките и средни предприятия и т.н.

Със средства по проекта през м. март 2004 г. група от 6 експерти от КЗК и МФ ще участват в обучение за държавните помощи, което Европейския институт по публична администрация в Маастрихт провежда два пъти годишно за експерти от страните-членки на ЕС.

По време на изпълнението на проекта, който се очаква да приключи в края на м. април 2005 г., експерти от МФ, КЗК, други министерства и ведомства, служители от областните администрации, съдии и прокурори ще бъдат обучавани по различни теми свързани с *acquis* за държавните помощи.

С цел усъвършенстване на административния капацитет с Устройствения правилник на КЗК е създадена нова дирекция “Административно правно и информационно обслужване”, в рамките на която съществува отдел “Човешки ресурси”, чиято цел е прецизен подбор на кадри и осъществяване на дейности свързани с издигане на квалификацията на служителите.

В началото на м. януари 2004 г. беше проведен конкурс за 6 нови служители, като 1 от тях беше назначен в дирекция “Политика на държавно подпомагане на предприятията”. Предвижда се до средата на 2004 г. да се организира още един конкурс, въз основа на който ще бъдат назначени още служители в тази дирекция.

Всички новоназначени служители ще бъдат включени приоритетно в графика за обучение, предвиден по проекта ФАР, което ще съдейства за по-бързото усвояване на теоретични и практически познания в областта на контрола върху държавните помощи и за по-добро мотивиране на служителите

За по-нататъшно укрепване на капацитета съдейства и ежедневно вътрешно обучение и дискусии в работните групи в КЗК, на които е възложено проучването на преписки за оценка на държавни помощи. В групите се включват експерти с опит, които предават на своите колеги знания, придобити при предишни обучения или в резултат на самоподготовка.

Практика е при обсъжданията да бъдат привеждани и примери от практиката на ЕК по аналогични случаи.

Установени са контакти с колегите от ГД “Конкуренция” за обмяна на опит по конкретни случаи още в етапа на проучване. Целта на това неформално сътрудничество, което КЗК има намерение да превърне в ежедневие, е практиката да бъде приведена в съответствие с тази на ЕК, но не в резултат от последващата оценка на ЕК, а чрез дискусии и помощ, получени преди КЗК да е постановила съответно решение.

Аналогична превантивна роля за качеството на практиката на КЗК започва да играе и консултантската помощ на експертите по проекта ФАР.

С новия Устройствен правилник на Министерство на финансите са засилени функциите на министъра на финансите и на отдел “Държавни помощи” в областта на провежданата политика в областта на държавните помощи.

### **Разширяване на сътрудничеството между двата органа с компетенции в областта на държавните помощи- КЗК и МФ**

Съществува пълно и ефективно сътрудничество между органа за контрол на държавните помощи-КЗК и органа за наблюдение на държавните помощи-МФ. Както беше заявено в документа CONF-BG-5/03, обмяна на информация във връзка с нотификации и постановени от КЗК решения е ежедневна практика. Провежда се и регулярна тримесечна оценка на практиката на КЗК на съвместни срещи с експертите от отдел “Държавни помощи” на МФ.



Разбирането както на ръководителите, така и на експертите от двата органа е, че без добро и тясно сътрудничество е невъзможно да се постигне напредък в областта на наблюдението и контрола на държавните помощи. Ежедневие е съгласуването и съвместното изготвяне на материали във връзка с преговорите по глава 6.

Примери за това са: работата по идентифицирането на фискалните мерки, съдържащи се в националното законодателство и техния анализ, извършена от представители на дирекция “Данъчна политика” на МФ, отдел “Държавни помощи” на МФ, Главна данъчна дирекция и КЗК; изготвянето на концепция за алтернативното данъчно облагане; “Концепция за данъчните промени, свързани със структурното и функционалното изграждане на Националната агенция по приходите”; както и междуведомствените работни групи по: транспонирането на Директивата за прозрачност, допълнението на чл.12 от ДПК, по привеждането на ППЗДП в пълно съответствие с *acquis*.

Обща е отговорността за осигуряване спазването на задължението за нотифициране, за разпространението на знания в областта на законодателството и практиката в областта на държавните помощи.

Без помощта на експертите от данъчната администрация и информацията, с която те разполагат, КЗК не би могла да направи оценка на схеми на държавните помощи и индивидуални помощи, предоставени под формата на данъчни облекчения. Затова, през м. януари 2004 г. ГДД и КЗК подписаха споразумение за сътрудничество.

В рамките на общия тунинг проект по програма ФАР 2002, който започна да се изпълнява през ноември 2003 г. КЗК и МФ работят в тясно сътрудничество и координация.

Както беше посочено в CONF BG 9/03, предстои изграждане на он -лайн връзка между двете институции за взаимен обмен на информация и постоянен достъп на КЗК до регистъра на държавните помощи.

### **Издигане на познанието за законодателството и практиката в областта на държавните помощи**

В документа CONF-BG 5/03 България предостави информация за дейностите, свързани с издигане на познанието, осъществени в изпълнение на проект ФАР BG 9910.02 “Укрепване на административния капацитет за приемане на *acquis* в областта на държавните помощи и подобряване на системата за наблюдение и контрол на държавните помощи”.

Активността в тази насока продължава. Със съвместно писмо от м. февруари 2003 г., министърът на финансите и министърът по европейските въпроси се обърнаха към всички органи от централната администрация ( министерства,

агенции, други ведомства), както и към областните управи с искане да бъдат определени служители, които ще работят по въпросите на държавните помощи. Впоследствие, със заповед от м. март 2003 г. министърът на финансите нареди такива лица да бъдат определени във всички агенции и дирекции от специализираната администрация на МФ. И в двата случая се изискваше, задължението за прилагане на разпоредбите в областта на държавните помощи, да се включи в длъжностната характеристика на номинираните лица.

В резултат на тези стъпки се изгради мрежа от контактни лица, с отговорности по държавните помощи, в която са включени 77 представители на централната изпълнителната власт ( т.е. – 27 министерства, 22 агенции, 28- други органи от централната администрация), 59 представители на местната власт, разпределени по региони. В системата на Министерството на финансите и структурите към него бяха определени 28 служители.

През периода май- юли 2003 г. бяха проведени 3 семинара за представители на различните нива на държавната администрация, както следва: 1 семинар на 16 май 2003 г. в който участваха 59 души - представители на централната изпълнителна власт ( министерства, агенции и други органи); 1 семинар на 30 май 2003 в който участваха 40 представители на 28 областни администрации и представители на Българската асоциация на общините; 1 семинар на 11 юли 2003 г., в който участваха 26 експерти от специализираната администрация на МФ.

До всички министерства, ведомства, агенции, областни и общински администрации, както и неправителствени организации бяха изпратени комплект информационни материали:

- Наръчник за държавните помощи в България, в две части - Ръководство по държавните помощи и Терминологичен речник, в тираж над 700 бр. Тези информационни материали бяха предоставени и на служителите, които взеха участие в изброените по-горе семинари;
- Брошурата на Европейската комисия “Политиката на ЕС в областта на конкуренцията и гражданите”, в превод на български език.

Предвижда се през м. март, април, май и юни 2004 г. да се проведат семинари за представители на общинската администрация. Целта е да се обучат по двама служители от 264-те общини. С това общия брой на обучените ще достигне 650 души.

Ще бъдат проведени серия от работни срещи и семинари за различни групи, като за целта ще бъдат разработени отделни модули за обучение по следните теми: хоризонтални помощи, правила за различните видове транспорт, специфични разпоредби на Многосекторната рамка за регионална помощ за големи инвестиционни проекти.

За да бъдат подпомогнати служителите в усвояването на материята за държавните помощи, предстои със средства по проект ФАР 2002 да бъде разработен обучителен (e-learning) модул, който да бъде включен в интернет страницата на отдел "Държавни помощи" в Министерство на финансите.

В резултат на провежданите обучения се наблюдава нарастване на броя на нотификациите в КЗК, както и по-прецизно попълване на данните по тях, което е от значение за подобряване контрола върху държавните помощи, осъществяван от Комисията. Принос за това има и информацията, достъпна на интернет страницата на отдел "Държавни помощи" към Министерство на финансите, както и работата на отдела с дирекциите и агенциите на министерството, другите министерства и областните администрации.

Тъй като в ЗДП е предвидено решенията на КЗК да подлежат на обжалване пред ВАС, България предприема мерки за обучение на съдиите. В допълнение към дейностите по проект ФАР 1999г., през 2004г. по проекта ФАР 2002 предстои да бъдат проведени два семинара за съдиите от ВАС и прокурорите от Върховна административна прокуратура.

Двама представители на ВАС взеха участие в семинар "Въведение в държавните помощи", проведен от МФ на 16.05.03г.

## **Правоприлагане**

### **Прозрачност**

България ще изпълни препоръката на ЕС в CONF-BG 9/03 като осигури в регистъра на държавните помощи и в Годишния доклад за 2003 г. да бъдат включени мерките, представляващи държавна помощ, които са в сила, предоставени в Р България.

През м. април 2003 г., когато ЕК предостави на българската страна списък с данъчни мерки, се постави началото на прегледа на националното законодателство, с цел идентифициране на мерки, които по своя характер могат да бъдат квалифицирани като държавни помощи. В резултат на серия от срещи между експерти на МФ (дирекция "Данъчна политика", дирекция ГДД, отдел "Държавни помощи") и представители на КЗК, през м. януари 2004 г. беше изготвена таблица, в която са включени 25 фискални мерки. Беше решено кои от тях да бъдат нотифицирани.

Постановяването на решения на КЗК по нотифицираните схеми ще доведе до по-голяма изчерпателност на Централния регистър, съдържащ всички оценени от Комисията помощи, както и на Годишния доклад за помощите, отпуснати в България през 2003 г.

## **Практика на КЗК**

България полага значителни усилия за да осигури съответстващо на *acquis* прилагане на разпоредбите на ЗДП.

КЗК предостави на ЕК подробна информация за практиката в областта на държавните помощи през 2003 г.- таблица за всички постановени решения с основна информация по тях, както и анотации на по-голяма част от решенията. КЗК работи за подобряване на експертизата и качеството на решения по ЗДП.

Съществуват предпоставки за това, а именно: придобитият опит на част от състава от проведени обучения, както и от практиката по приложението на ЗДП; това, че има превод на български език на по-голяма част от *acquis*; богатият библиотечен фонд в областта на държавните помощи; неограничения достъп до Интернет за всички експерти; специализираната интернет страница за държавните помощи на отдел “ДП” на МФ.

Оценката, която ЕК прави от три години насам на практиката на КЗК по държавните помощи, също влияе в значителна степен за подобряване качеството на постановените решения. Въпросите и коментарите на ЕК по отделни решения са коректив, както и форма на обучение за това как най-правилно да бъдат интерпретирани правилата за държавните помощи.

През 2004 г. предстои, в рамките на туининг проекта по програма ФАР-2002, провеждане на значителна по обем дейност (консултации, обучения, стаж), чиято цел е повишаване на експертните знания в областта на държавните помощи и осигуряване на съответстващо на *acquis* правоприлагане.

КЗК прилага стриктно процедурата, предвидена в ЗДП и ППЗДП. Доказателство за това са резултатите от извършена проверка от страна на Върховна административна прокуратура, отдел “Надзор и законност” относно законосъобразността на решенията на Комисията, във връзка с разрешаването и контрола на предоставянето на държавни помощи по ЗДП и ППЗДП. Проверката обхваща периода 2002-2003г. Съгласно заключенията от нея, получени писмо с вх. № 1231-В /08.12.03г., КЗК е провеждала своите проучвания и е вземала решения въз основа на тях, при спазване на нормите на ЗДП и ППЗДП. Поради това изводът е, че издадените от КЗК административни актове по ЗДП са законосъобразни.

### **Задължително нотифициране пред КЗК на всички бъдещи помощи**

В допълнение към заявеното в документа CONF BG 5/03, България предоставя следната нова информация относно предприетите мерки за осигуряване спазването на задължението за нотифициране:

Успоредно с началото на бюджетната процедура за 2004 г., Министерството на финансите, респ. отдел “Държавни помощи”, изпрати писма до всички дирекции и агенции в структурата на МФ, първостепенни разпоредители с бюджетни

средства, както и до 28 –те областни администрации, за да напомни отново за задължението им по ЗДП и ППЗДП за предварително нотифициране на всички помощи, които ще бъдат предоставени въз основа на Бюджет 2004.

На основание чл. 58 от Устройствения правилник на МС, Комисията за защита на конкуренцията и отдел “Държавни помощи” на МФ изготвят становища по проекти на нормативни и административни актове, свързани с предоставянето на държавни помощи.

През м. октомври 2003 г. главният секретар на МС напомни на всички вносителите на проекти на закони и на други нормативни и административни актове за задължението им да нотифицират КЗК предварително.

За да осигури спазването на това задължение, от своя страна заместник-министърът на финансите, разпореди на ръководителите на всички структурни звена и агенции в МФ да съгласуват с КЗК всички проекти на нормативни и административни актове, които съдържат мерки, които могат да бъдат определени като държавни помощи.

Становищата на КЗК стават част от досието на съответния законопроект, който МС внася за обсъждане и приемане от Парламента. Веднъж произнесла се по съответен проект, КЗК продължава при необходимост и след момента на съгласуването му да оказва влияние върху законодателния процес чрез участие в заседания на парламентарната икономическа комисия. Пример за това е работата по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на инвестициите. Тъй като в първоначалния му вид той бе приет с резерви от ЕК, то с оглед привеждането му в съответствие с *acquis*, бе необходимо да се осъществят промени в някои от текстовете му. При обсъждане на тези промени, в парламентарната икономическа комисия, през януари 2004 г. бе поканен за представител - член на КЗК. Тенденцията е тази практика да се прилага и в бъдеще.

За спазване на задължението за предварително нотифициране на КЗК ще допринесат и дейностите по тунинг проект ФАР 2002 г., свързани с разпространението на знания за законодателството в областта на държавните помощи, пропагандиране на значението и ползата от контрол при предоставянето и изразходването на държавни помощи. По-голяма част от мероприятията ще се изпълняват през 2004 г. Например за 2004г. се предвижда изработването на стратегия, чрез която ще се осъществи кампания за разясняване и разпространяване на правилата за наблюдение и контрол върху държавните помощи посредством регулярни публикации, седмично актуализиране на страницата в интернет на отдел “Държавни помощи” в МФ. Предстои конкретно обучение и за представителите на неправителствени организации, бизнес асоциации, управители на държавни компании и др., чрез които се цели да се повиши познанието в областта на държавните помощи, което е и гаранция за спазването на тези правила.

Налагането на санкции за неспазване на задължението за нотифициране, както и постановяване възстановяването на отпуснати без разрешение помощи, също са форма на превенция, които КЗК ще следва в своята практика. По проекта ФАР 2002 ще се предведе обучение за това как КЗК да открива случаи на не нотифицирани помощи.

### **Привеждане на съществуващи помощи в съответствие с изискванията на ЗДП**

България приключи привеждането на съществуващите държавни помощи към момента на влизане в сила на ЗДП в съответствие с изискванията на закона, както на национално, така и на общинско ниво.

Относно съществуващите фискални мерки процесът по привеждането им в съответствие със ЗДП се осъществява в момента.

Чрез съответни законодателни промени, България ще приведе в съответствие с разпоредбите на ЗДП и *acquis* тези фискални мерки.

Усилията на България за привеждане на фискалните мерки в съответствие с *acquis* ще бъдат подкрепени и от експертите на ДТИ- туининг партньор по проект ФАР2002. В проекта е предвидена помощ за цялостен преглед на съществуващото национално законодателство в областта на държавните помощи и за привеждането му в съответствие с *acquis*.

За целта е създадена работна група, в която са включени представители на МФ, КЗК и други ведомства. През м. декември 2003 г. се състоя първото заседание на групата. В проекта е предвидено също, по искане на КЗК, експертите от ДТИ да предоставят консултации за оценка на съответствието с *acquis* на съществуващи помощи.

### **Фискални мерки, разсрочвания и кумулиране**

#### **Фискални мерки**

България работи усилено, за да изпълни препоръката в CONF BG 9/03 и да осигури всеобхватен контрол на всички фискални мерки. През 2003г. България извърши цялостен скрининг на всички закони (действащи, отменени и проекти на закони), които биха могли да съдържат фискални мерки.

През м. януари 2004 г., резултатите от скрининга бяха обобщени в таблица, от която е видно кои разпоредби са действащи, колко от тях съдържат общи мерки и колко от тях трябва да се квалифицират като държавни помощи. Някои от мерките вече бяха оценени от КЗК, но след дискусии с представители на Европейската комисия, КЗК прие да ревизира две от решенията си, тъй като оценката в тях е неправилна.

Всички останали фискални мерки, идентифицирани в таблицата са нотифицирани пред КЗК. Комисията ще ги оценени в двумесечен срок в съответствие с разпоредбите на ЗДП, не по-късно от 01.05.04г. С оценяването от страна на КЗК на тези мерки започна изпълнението на план-график за извършване на необходимите промени в българското законодателство.

През 2005г. всички несъвместими фискални мерки ще бъдат постепенно приведени в съответствие с *acquis*.

Определянето на конкретните понататъшни стъпки по план-графика за привеждане в съответствие на фискалните мерки, както и по изготвянето на конкретните законови текстове, ще се извърши в тясно взаимодействие с консултанти от ЕС по туининг проекта.

### **Индивидуални данъчни облекчения**

От извършения преглед на данъчното законодателство досега е установена само една схема на данъчна помощ (§ 60 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗКПО), чието действие изтича след датата на присъединяване на Република България към ЕС, а именно- в края на 2007 г.

КЗК изиска и МФ представи информация, съгласно която само по едно лице се е възползвало от преференцията съответно през 1999г. – 16 871 002 лв., през 2000 – 15 570 084 лв. За 2001г. броят на бенефициентите е 15 – 33 338 168 лв., а за 2002г. предприятията бенефициенти са 38 – 34 802 335лв. Все още не могат да се обобщят данните за 2003 год., предвид факта, че съгласно разпоредбите на ЗКПО данъчно задължените лица подават годишна данъчна декларация до 31 март 2004 г.

България декларира, че няма да предоставя индивидуални данъчни облекчения по тази схема след датата на присъединяване към ЕС.

### **Разсрочвания и отсрочвания**

Законовата уредба на разсрочването и отсрочването на задължения, в това число данъчни задължения, задължения за осигурителни вноски, митнически задължения, се съдържа в Данъчно процесуалния кодекс (чл. 147-152).

За да осигури пълен контрол върху този вид разсрочвания, КЗК сключи споразумение с ГДД, в рамките, на което беше извършен преглед на предоставените разсрочвания в периода от момента на влизане в сила през 2002г. на тези разпоредби от ДПК до края на 2003г. При прегледа се установи, че част от предоставените разсрочвания попадат в границите на минималната помощ. За да се избегне евентуален пропуск и не се вземат предвид и вече предоставени на същите бенефициенти помощи от друг характер в рамките на 3 годишния период, беше направен преглед на информацията в регистрите на МФ

относно минималните помощи и относно оценените помощи. От справката се установи, че нито едно от предприятията, попадащи в обхвата на *de minimis* разсрочванията, не е получавало други помощи под каквато и да било форма в рамките на три годишен период от време, предвиден в ЗДП.

След като установи броя на извършените разсрочвания над прага *de minimis*, ГДД пое ангажимент да ги нотифицира пред КЗК. Към 01.02.04г. процесът е стартирал с няколко внесени за оценка уведомления.

Съгласно споразумението с ГДД, нотифицирането на разсрочванията по ДПК ще бъде условие за тяхното бъдещо отпускане. За да се преодолее проблемът с достъпа до секретната данъчна информация за предприятията, преди промяната на чл. 12 от ДПК, с която официално ще разреши този достъп за КЗК, ще бъдат представяни декларации от желаещите да ползват преференцията, за това, че доброволно се отказват от данъчната тайна на техните данни за целите на оценката на КЗК.

Освен тази декларация, желаещите да ползват преференция по реда на ДПК за в бъдеще ще следва да попълнят и декларация за това дали са ползвали каквито и да било помощи в тригодишен период.

Въпреки направените до момента усилия за контрол върху разсрочванията по ДПК, България приема, че подходът за оценка на разсрочванията над прага *de minimis* е само временна мярка, касаеща вече предоставените държавни помощи от този вид.

България се задължава да извърши промяна в нормативната уредба, и да предвиди възможността за съдебен контрол върху актовете, с които се допуска разсрочване, за да може те да бъдат приведени в съответствие с *acquis*. По този начин на нотификация ще подлежат само изключителни случаи, извън общите правила. Целта на бъдещата законодателна промяна е да се премахне възможността за субективната преценка на администрацията и селективно отношение, чрез дефиниране на условията за разсрочване въз основа на максимално обективни критерии. Това ще се осигури като се изброят изчерпателно критериите за разсрочване и отсрочване в подзаконов нормативен акт.

България декларира, че въз основа на анализ на действащото законодателство се установи, че освен общата процедура за разсрочване на данъчни и публични задължения по ДПК, съществува и специална законова уредба, регламентираща възможности за разсрочване. Тя се съдържа в Кодекса за социалното осигуряване

В Кодекса за социалното осигуряване редът за разсрочване е регламентиран в чл. 116, като в него е посочено, че разсрочването става при лихвен процент, определен в чл. 113. Съгласно тази разпоредба лихвеният процент е определен



на основния лихвен процент плюс 20 пункта, т.е. съобразно пазарните условия, като е спазен принципът на частния кредитор, т.е. не се съдържа елемент на държавна помощ.

В Закона за митниците и Правилника за прилагане на ЗМ не се предвижда специален ред за разсрочване на плащането на митнически сборове, поради което спрямо тях се прилага общия ред за разсрочване по ДПК. В Закона за митниците съществува само възможност за отсрочване на плащането на дължимите митни сборове, която е предвидена в чл. 209, като условията и сроковете са определени в Правилника за прилагане на Закона за митниците -чл. 840-843. Максималният срок за отсрочване съгласно чл. 840 от ППЗМ е 30 дни и не може да бъде удължаван.

България отича факта, че разсрочвания се предоставят не само на законова основа, но също и на базата на договорни отношения между големите държавни компании, каквито са “НЕК”ЕАД, “Булгаргаз”ЕАД и др. от една страна и техните длъжници- от друга.

За да се осигури контрол и върху втория вид разсрочвания, КЗК изиска от МФ и събра цялата информация относно разсрочванията, които държавни предприятия, в т. ч. “НЕК”ЕАД, “Булгаргаз”ЕАД, “БДЖ”ЕАД, и др. са предоставяли на свои длъжници. Съгласно данните, освен “Кремиковци”АД, чиито разсрочвания КЗК оцени с Решение №6/03.02.04г., само още едно предприятие, доставчик на електрическа енергия – Електроразпределение “София област” ЕАД е получило разсрочване със срок до 31.03.08г., т.е. след датата на присъединяването на България към ЕС. КЗК ще изиска това разсрочване да бъде нотифицирано с оглед да бъде оценено съответствието му със ЗДП.

Като част от усилията за осъществяване на всеобхватен контрол върху извършвани разсрочвания, председателят на КЗК изпрати на 12.02.04г. писма до ресорните министерства, притежаващи мажоритарен дял в капитала на държавните предприятия. С писмата се изиска министерствата да спазват задължението си да уведомяват КЗК за бъдещи разсрочвания, преди тяхното подписване от страна на държавните дружества, за да може КЗК да оценява тяхната съвместимост със ЗДП, ППЗДП и aqius.

Пример за извършена вече оценка на разсрочване на дългове, както към държавни органи, така и към отделни държавни предприятия са две от последните решения на КЗК по оценка на помощите, предоставени на “Кремиковци”АД по повод приватизацията му, оценени с Решение № 175/03г. и помощите, предоставени под формата на различни разсрочвания на задължения, предоставени на предприятието от 1998г. и до 31.12.2003г., оценени с Решение №6/03.02.04г. Оценените просрочени задължения са към държавни органи и институции - НОИ, ГДД, АДВ, АП и АСПК, МИ по отношение на дължимите концесионни такси, МОСВ – по отношение на кредити за опазване на околната

среда, МФ -по отношение на предоставени средства за премахване на стари замърсявания, както и задълженията към държавни предприятия, а именно: “НЕК”ЕАД, “БДЖ”ЕАД, “Булгаргаз”ЕАД.

КЗК счита, че при оценка на тези помощи са взети предвид съществуващите към момента на предоставянето им правила относно стоманодобивния сектор, като чувствителен отрасъл.

България се задължава възможно най-скоро , до края на 2005 г., да измени своето законодателство, за да може в бъдеще всички разсрочванията да бъдат извършвани в съответствие с правилата за държавните помощи. Онези разсрочвания, които се отклоняват от законовата уредба ще бъдат нотифицирани предварително от КЗК.

### **Предвиждани проекти на схеми за насърчаване на инвестициите**

Проектът на Закон за насърчаване на инвестициите от май 2003г., който предвиждаше схеми за фискални помощи за насърчаване на инвеститорите е изцяло игнориран.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за чуждестранните инвестиции, които в момента е в парламента на второ четене, не предвижда схеми за фискални помощи или други мерки за насърчаване на инвестициите, които са несъвместими с *acquis*.

България декларира, че в бъдеще няма да въвежда нови схеми на помощи, несъвместими с *acquis*.

### **Контрол на кумулирането на различни форми на помощи**

За да се осигури контрол върху кумулирането на различните форми на държавни помощи, от м. август 2002 г., в отдел “Държавни помощи” на МФ е създаден отделен регистър на помощите под прага *de minimis aid*, който създава предпоставка за бърз и ефикасен контрол на общия размер на помощи, предоставени в период от 3 години.

КЗК извършва контрол върху кумулирането на държавни помощи, в съответствие с Глава 10 от ППЗД, като пример за това са решения №194/02г., №195/02г. и №103/03г.

При събирането на информацията относно предишни помощи за кандидатстващите за нова помощ предприятия, КЗК се позовава и на задължението по ЗДП, всички държавни органи и предприятия да й предоставят всякаква налична при тях и необходима за проучването информация. Практика на КЗК е към момента на депозиране на уведомлението или в хода на проучването да изисква от бъдещите евентуални бенефициенти да й предоставят

декларация относно това дали са получавали до три години назад каквато и да било форма държавна помощ.

Такава декларация относно минали помощи, предприятията ще бъдат задължени да подписват и съгласно вътрешната процедура пред ГДД за допускане на разсрочване или разсрочване на просрочени задължения.

При нотификация на КЗК от страна на ГДД, освен декларацията на предприятието се прилага и издадена от ГДД служебна справка, представляваща извлечение от регистрите за държавни помощи, поддържани в МФ, от които се потвърждават твърденията в декларацията относно минали помощи.

### **Приватизация и реструктуриране**

За да се осигури предварителен контрол върху предоставянето на държавни помощи в рамките на приватизационните сделки, КЗК подписа на 12.02.04г. споразумение с Агенцията за приватизация. Съгласно чл. 3, ал.2 от него, Агенцията се задължи, винаги при включването в една приватизационна сделка на отписвания или разсрочвания на стари дългове, преотстъпване на активи или всякакви други възможни форми на държавна помощ, да уведомява предварително КЗК, за да могат тези клаузи да бъдат оценени преди сключването на сделката.

Във връзка с необходимостта от последващ контрол върху изменения в приватизационните договори или по повод тяхно неизпълнение, през м. януари 2004 г. КЗК проведе среща с Агенция за след приватизационен контрол, на която беше обсъдена необходимостта от предоставяне на КЗК на всякаква информация, свързана с предоставянето на евентуални държавни помощи с анекси към приватизационните сделки или под друга възможна форма.

Пример за сътрудничество с АП и АСПК са двете решения на КЗК по оценка на минали помощи за “Кремиковци” АД - Решение № 175/03г. и Решение №6/03г. В проучването по тези решения основните доказателства бяха предоставени от АП и АСПК, тъй като съществена част от въпросите бяха свързани именно с приватизационния договор и неговото изпълнение.

### **Спасителна помощ и помощ за реструктуриране**

За да осигури правилно приложение на *acquis* в тази област, България ще промени ППЗДП, за да го хармонизира напълно с *acquis*. Проектът на Правилник за изменение и допълнение на ППЗДП ще бъде приет от МС най-късно до 30.09.2004г.

КЗК полага усилия за правилно прилагане на Насоките за спасителна помощ и помощ за реструктуриране. При оценката на плановете за реструктуриране КЗК ползва специалната форма прилагана и от ЕК.

За решаването на случаите на предоставяне на този вид помощ, в съответствие с aqius, КЗК ще разчита на оперативното съдействие на експертите по проекта ФАР, както и на ежедневните контакти с експерти от ЕК, за да избегне противоречивост на практиката си с тази на ЕК.

### **Помощ за стоманодобива**

През март България ще представи на ЕК Националната програма за реструктуриране и развитие на стоманодобива, включваща План за жизнеспособност на “Кремиковци” АД и бизнес плановете на стоманодобивните предприятия.

Разделът за държавните помощи в Националната програма включва оценка на всички предоставени от 1998г. до момента държавни помощи, както и планираните за отпускане държавни помощи в рамките на гратисния период. В работната група по подготовката на Националната програма участват и представители на КЗК и на МФ.

КЗК се произнесе с две решения, Решение №175/03г. и Решение №6/04г. с които оцени всички предоставени от 1998г. и до момента държавни помощи на предприятието.

Последните са оценени като два вида допустими държавни помощи. Първият вид са помощи за затваряне на неефективни мощности, в рамките на плана за жизнеспособност, чието изпълнение е възможно по силата на Допълнителния протокол към ЕСА, с който се удължава преходния период за предоставяне на помощи за реструктуриране в стоманодобива за България, считано от 01.01.1998г. за период от 8 години.

Вторият вид допустими държавни помощи са помощите за намаляване на минали замърсявания, предоставени под формата на три безлихвени заема от Националния фонд за околна среда.

България поема ангажимента предоставянето на държавна помощ за реструктуриране да бъде в съответствие с изискванията на ЕСА и правилата на ЕС относно държавното подпомагане в стоманодобивния отрасъл, като бъде ограничено в рамките на гратисния период.

### **Въгледобив и топлоснабдяване**

България счита, че възгледите, добивани в мините, по отношение на които се предвижда предоставяне на държавна помощ попадат в приложното поле на Регламент №1407/02г. ще бъде предоставено изследване, което потвърждава тази декларация.

От влизане в сила на ЗДП, КЗК редовно оценява предоставяните държавни помощи, като към момента тече оценката на помощите, които предстои да се предоставят през 2004г. на възгледобивни компании. Оценката ще бъде извършена и на база представените индивидуални планове за реструктуриране.

България декларира, че до края на 2005г. ще бъдат преустановени държавните помощи за реструктуриране и производствена дейност на възгледобивните дружества. Това се предвижда в изготвената национална програма за реструктуриране на възгледобива.

След края на 2005г. ще бъдат предоставяни средства само за напускане на минната площадка, обезопасяване на района и почистване на замърсяванията, като ще се спазват правилата на *aquis*.

Тъй като предоставянето на услугата “топоснабдяване” става при фиксирани от държавата цени за битови потребители, то за извършването на услугата от обществен интерес са необходими ежегодни субсидии. България е поела ангажимент по глава “Енергетика”, че до края на 2005г. тези субсидии ще бъдат преустановени и тук потвърждава отново позицията си.

Предоставяните субсидии за топоснабдяване са ежегодно нотифицирани в рамките на одобряването на годишния бюджет. Към момента, в КЗК тече оценка на предоставяните за 2004г. субсидии на топоснабдителните дружества.

### **Процедура по отношение на съществуващите помощи след присъединяването**

България ще продължи да предоставя на всеки 6 месеца до датата на присъединяване списък на помощите, които КЗК е оценила като съвместими с *aquis*, с оглед извършване на процедурата по чл. 88, ал.1 от ДЕО.

### **Директива за прозрачност**

Българската страна декларира, че към датата на присъединяване Директивата за прозрачност ще бъде напълно транспонирана в българското законодателство.

За да осигури пълно хармонизиране на Наредба № 6 от 2002 г. за реда за наблюдение и осигуряване на прозрачност на държавните помощи, по искане на министърът на финансите беше създадена работна група. В нея, освен

представители на МФ – отдел “Държавни помощи”, са включени и експерти от КЗК. Проектът е изготвен и предоставен на туинг партньора – DTI за коментар.

Българската страна ще се съобрази с препоръките на експертите от DTI и ще отрази техните бележки в проекта. Предвижда се Наредбата да бъде утвърдена от министъра на финансите и обнародвана в Държавен вестник в най-скоро време.

В съответствие с изискванията на Наредба № 6 на министъра на финансите за реда за наблюдение и осигуряване на прозрачност на държавните помощи, отдел “Държавни помощи” предприе съвместни действия с Агенцията за държавни вземания (АДВ) и Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол (АДВФК) за осъществяване на последващ контрол (ex post) на държавните помощи, одобрени от Комисията за защита на конкуренцията.

По предложение на отдел “Държавни помощи”, бяха предприети съвместни действия с АДВ и АДВФК, за осъществяване на постоянен контрол на предприятия, на които са предоставени държавни помощи. Извършена беше проверка на основание на чл.7, ал.3 от Наредба № 6 по отношение на помощи, обявени от КЗК за съвместими с решения, постановени след влизане в сила на ЗДП.

Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол извърши целева проверка въз основа на Закона за държавния вътрешен финансов контрол със специална цел- установяване на състоянието и нивото на оползотворяване на държавни помощи, които са били предоставени на предприятията след като КЗК ги е оценила като съвместими с ЗДП.

Извършени бяха проверки в 20 Териториални дирекции в страната, по предварително съгласувани с Дирекцията за вътрешен контрол на предприятията показатели, които проверки обхванаха помощи по 21 решения на КЗК.

По отношение на предприятията, извън приложното поле на чл. 4 от Закона за вътрешен държавен финансов контрол (т.е. предприятия, в които държавното участие е под прага, контролиран от Агенцията), отдел “Държавни помощи” на МФ предприе съвместни действия с Агенцията за държавни вземания, като в 11 случаи на споразумения за разсрочване на задължения на предприятия, свързани с необслужвани кредити, бяха включени задължения за попълване на съгласувана форма за състоянието на държавните помощи на всеки 6 месеца и за предоставянето ѝ на отдел “Държавни помощи”.

В момента, отдел “Държавни помощи” осъществява последващ контрол по отношение на повече от 42 случая, в които помощта е била разрешена. Формите бяха предоставени от Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол и съдържащите се в тях данните бяха включени в регистъра за последващ контрол, създаден в последното тримесечие на 2003 г. При направената проверка не бяха

констатирани сериозни нарушения на решенията на Комисия за защита на конкуренцията, както и условията в тях за предоставяне на помощта.

Българската страна ще осъществява и за в бъдеще постоянен последващ контрол върху отпуснатите държавни помощи, а получените данни ще включва своевременно в специалния регистър за последващ контрол. За констатираните нарушения ще бъде уведомявана своевременно Комисия за защита на конкуренцията, която ще предприема действия, съобразно Закона за държавните помощи.

### **Държавни монополи с търговски характер**

България потвърждава, че не съществуват монополи с търговски характер и, че Конституцията съдържа детайлна разпоредба относно дейностите, за които може да се установява държавен монопол въз основа на закон.

България в бъдеще няма да създава монополи с търговски характер, несъвместими с *acquis*.

### **Публични предприятия и предприятия със специални и изключителни права**

България потвърждава, че както ЗЗК от 1998г. с измененията и допълненията в него, така и ЗДП от 2002 г., се прилагат изцяло по отношение на публичните предприятия и предприятията със специални и изключителни права в съответствие с чл.86 от ДЕО и с дефиницията за “предприятие” в *acquis*.